

discumbentes splendebant, tanto magis istius peccatorum apparebat improbitas, hæc ergo hominis temeritas maximè eius ruinam sollicitauit, dum sordidus cum esset inter splendentes conuiuas, ausus est discumbere.

98. Chrylost.

Quartò. D. Chryostomus homil. 9. in Ioan. Hoc pacto, ait, & nuptias, & conuiuas honorat, cum temerarios, & impudentes expellit; aliter reliquos inuitatos offenderet. Cur Rex funesta hominis nece tam celebrem nuptiarum diem fœdauit? Vt ira confuleret nuptiarum, ac omnium conuiuorum honori, ex sordido viniu hominis vestitu nuptiarum gloria, ac auctoritas conuiuorum maximè deprimebatur, ac deturpabatur.

99. Cyrill.

Quintò. D. Cyrillus Ierosolymitan. in proœmio ad Catech. Oportebat ipsum, ait, cum videret omnes splendide vestitos, eiusmodi quoque capere amictum, verum ille cibum quidem vna cum alijs sumebat æqualem, inæqualem autem, & ornatum, & propositum habebat. Expende vltima verba: Cibum cum alijs sumebat æqualem, inæqualem autem, & ornatum, & propositum habebat. Cur in tanto gaudio ad pœnam fertur homo? Non mirum, nam ipse cum sordidus esset, omnium tamen bonorum volebat esse particeps, quibus nitidi, ac fulgentissimi fruebantur, & quid magis lethale, ac mortiferum, quam ad iustorum commoda velle euolare, cum ab eorum meritis quis longè distat?

100. 3. Reg. 2.

Moriens David mandauit Salomoni, vt Semei interficeretur: Habes quoque, ait, apud te Semei, qui maledixit mihi maledictione pessima. Tu noli pati eum esse innocuum, &c. 3. Reg. 2. num. 8. Cur Semei mandatur occidi, nam ipse postulauit veniam à Dauide, 2. Reg. 19. n. 20. Ipsèque David fateretur? Iurauit ei per Dominum, dicens: Non interficiam gladio, citato loco 3. Reg. 2. n. 8. Nannquam David intamentum, ac fidem datam violat? Semei debebat inter fidelissimos clientes, ac aulicos David, omniùmque bonorum illorum particeps existebat, cum tamen ab amore, ac fidelitate seruorum Davidis longè distaret; quamnis enim Semei in aula Regis adesset, minimè mente mutatus erat, sed suo antiquo odio fruebatur in Dauidem, merito ergo qui in bonis fidelium commoratur, ipse tamen animo infidus est ad exitimas pœnas damnatur. Rupertus lib. 4. de gloria Filij hominis: Non iniuste, ait, ita hoc factu inuenitur David, quia non vero corde reconciliatorem quesuit Semei, non pro desiderio iustitiæ pœnituit, sed seruili metu pœna concidit, quia Rex, quem oderat in corde suo, iterum saluatus in regno sedit, mutauit vocem, non mutauit mentem. David promittit vitam, si vir bonus, & fidus esset, ac cum esset animo infidelis, indignus extitit, vt vita, ac fidelium bonis fruere. Mutauit vocem, non mutauit mentem. Vide suprà cap. 39. n. 47. & 48.

2. Reg. 19.

Moriens David mandauit Salomoni, vt Semei interficeretur: Habes quoque, ait, apud te Semei, qui maledixit mihi maledictione pessima. Tu noli pati eum esse innocuum, &c. 3. Reg. 2. num. 8. Cur Semei mandatur occidi, nam ipse postulauit veniam à Dauide, 2. Reg. 19. n. 20. Ipsèque David fateretur? Iurauit ei per Dominum, dicens: Non interficiam gladio, citato loco 3. Reg. 2. n. 8. Nannquam David intamentum, ac fidem datam violat? Semei debebat inter fidelissimos clientes, ac aulicos David, omniùmque bonorum illorum particeps existebat, cum tamen ab amore, ac fidelitate seruorum Davidis longè distaret; quamnis enim Semei in aula Regis adesset, minimè mente mutatus erat, sed suo antiquo odio fruebatur in Dauidem, merito ergo qui in bonis fidelium commoratur, ipse tamen animo infidus est ad exitimas pœnas damnatur. Rupertus lib. 4. de gloria Filij hominis: Non iniuste, ait, ita hoc factu inuenitur David, quia non vero corde reconciliatorem quesuit Semei, non pro desiderio iustitiæ pœnituit, sed seruili metu pœna concidit, quia Rex, quem oderat in corde suo, iterum saluatus in regno sedit, mutauit vocem, non mutauit mentem. David promittit vitam, si vir bonus, & fidus esset, ac cum esset animo infidelis, indignus extitit, vt vita, ac fidelium bonis fruere. Mutauit vocem, non mutauit mentem. Vide suprà cap. 39. n. 47. & 48.

3. Reg. 2.

Moriens David mandauit Salomoni, vt Semei interficeretur: Habes quoque, ait, apud te Semei, qui maledixit mihi maledictione pessima. Tu noli pati eum esse innocuum, &c. 3. Reg. 2. num. 8. Cur Semei mandatur occidi, nam ipse postulauit veniam à Dauide, 2. Reg. 19. n. 20. Ipsèque David fateretur? Iurauit ei per Dominum, dicens: Non interficiam gladio, citato loco 3. Reg. 2. n. 8. Nannquam David intamentum, ac fidem datam violat? Semei debebat inter fidelissimos clientes, ac aulicos David, omniùmque bonorum illorum particeps existebat, cum tamen ab amore, ac fidelitate seruorum Davidis longè distaret; quamnis enim Semei in aula Regis adesset, minimè mente mutatus erat, sed suo antiquo odio fruebatur in Dauidem, merito ergo qui in bonis fidelium commoratur, ipse tamen animo infidus est ad exitimas pœnas damnatur. Rupertus lib. 4. de gloria Filij hominis: Non iniuste, ait, ita hoc factu inuenitur David, quia non vero corde reconciliatorem quesuit Semei, non pro desiderio iustitiæ pœnituit, sed seruili metu pœna concidit, quia Rex, quem oderat in corde suo, iterum saluatus in regno sedit, mutauit vocem, non mutauit mentem. David promittit vitam, si vir bonus, & fidus esset, ac cum esset animo infidelis, indignus extitit, vt vita, ac fidelium bonis fruere. Mutauit vocem, non mutauit mentem. Vide suprà cap. 39. n. 47. & 48.

2. Reg. 19.

Moriens David mandauit Salomoni, vt Semei interficeretur: Habes quoque, ait, apud te Semei, qui maledixit mihi maledictione pessima. Tu noli pati eum esse innocuum, &c. 3. Reg. 2. num. 8. Cur Semei mandatur occidi, nam ipse postulauit veniam à Dauide, 2. Reg. 19. n. 20. Ipsèque David fateretur? Iurauit ei per Dominum, dicens: Non interficiam gladio, citato loco 3. Reg. 2. n. 8. Nannquam David intamentum, ac fidem datam violat? Semei debebat inter fidelissimos clientes, ac aulicos David, omniùmque bonorum illorum particeps existebat, cum tamen ab amore, ac fidelitate seruorum Davidis longè distaret; quamnis enim Semei in aula Regis adesset, minimè mente mutatus erat, sed suo antiquo odio fruebatur in Dauidem, merito ergo qui in bonis fidelium commoratur, ipse tamen animo infidus est ad exitimas pœnas damnatur. Rupertus lib. 4. de gloria Filij hominis: Non iniuste, ait, ita hoc factu inuenitur David, quia non vero corde reconciliatorem quesuit Semei, non pro desiderio iustitiæ pœnituit, sed seruili metu pœna concidit, quia Rex, quem oderat in corde suo, iterum saluatus in regno sedit, mutauit vocem, non mutauit mentem. David promittit vitam, si vir bonus, & fidus esset, ac cum esset animo infidelis, indignus extitit, vt vita, ac fidelium bonis fruere. Mutauit vocem, non mutauit mentem. Vide suprà cap. 39. n. 47. & 48.

3. Reg. 2.

Moriens David mandauit Salomoni, vt Semei interficeretur: Habes quoque, ait, apud te Semei, qui maledixit mihi maledictione pessima. Tu noli pati eum esse innocuum, &c. 3. Reg. 2. num. 8. Cur Semei mandatur occidi, nam ipse postulauit veniam à Dauide, 2. Reg. 19. n. 20. Ipsèque David fateretur? Iurauit ei per Dominum, dicens: Non interficiam gladio, citato loco 3. Reg. 2. n. 8. Nannquam David intamentum, ac fidem datam violat? Semei debebat inter fidelissimos clientes, ac aulicos David, omniùmque bonorum illorum particeps existebat, cum tamen ab amore, ac fidelitate seruorum Davidis longè distaret; quamnis enim Semei in aula Regis adesset, minimè mente mutatus erat, sed suo antiquo odio fruebatur in Dauidem, merito ergo qui in bonis fidelium commoratur, ipse tamen animo infidus est ad exitimas pœnas damnatur. Rupertus lib. 4. de gloria Filij hominis: Non iniuste, ait, ita hoc factu inuenitur David, quia non vero corde reconciliatorem quesuit Semei, non pro desiderio iustitiæ pœnituit, sed seruili metu pœna concidit, quia Rex, quem oderat in corde suo, iterum saluatus in regno sedit, mutauit vocem, non mutauit mentem. David promittit vitam, si vir bonus, & fidus esset, ac cum esset animo infidelis, indignus extitit, vt vita, ac fidelium bonis fruere. Mutauit vocem, non mutauit mentem. Vide suprà cap. 39. n. 47. & 48.

2. Reg. 19.

Moriens David mandauit Salomoni, vt Semei interficeretur: Habes quoque, ait, apud te Semei, qui maledixit mihi maledictione pessima. Tu noli pati eum esse innocuum, &c. 3. Reg. 2. num. 8. Cur Semei mandatur occidi, nam ipse postulauit veniam à Dauide, 2. Reg. 19. n. 20. Ipsèque David fateretur? Iurauit ei per Dominum, dicens: Non interficiam gladio, citato loco 3. Reg. 2. n. 8. Nannquam David intamentum, ac fidem datam violat? Semei debebat inter fidelissimos clientes, ac aulicos David, omniùmque bonorum illorum particeps existebat, cum tamen ab amore, ac fidelitate seruorum Davidis longè distaret; quamnis enim Semei in aula Regis adesset, minimè mente mutatus erat, sed suo antiquo odio fruebatur in Dauidem, merito ergo qui in bonis fidelium commoratur, ipse tamen animo infidus est ad exitimas pœnas damnatur. Rupertus lib. 4. de gloria Filij hominis: Non iniuste, ait, ita hoc factu inuenitur David, quia non vero corde reconciliatorem quesuit Semei, non pro desiderio iustitiæ pœnituit, sed seruili metu pœna concidit, quia Rex, quem oderat in corde suo, iterum saluatus in regno sedit, mutauit vocem, non mutauit mentem. David promittit vitam, si vir bonus, & fidus esset, ac cum esset animo infidelis, indignus extitit, vt vita, ac fidelium bonis fruere. Mutauit vocem, non mutauit mentem. Vide suprà cap. 39. n. 47. & 48.

3. Reg. 2.

Moriens David mandauit Salomoni, vt Semei interficeretur: Habes quoque, ait, apud te Semei, qui maledixit mihi maledictione pessima. Tu noli pati eum esse innocuum, &c. 3. Reg. 2. num. 8. Cur Semei mandatur occidi, nam ipse postulauit veniam à Dauide, 2. Reg. 19. n. 20. Ipsèque David fateretur? Iurauit ei per Dominum, dicens: Non interficiam gladio, citato loco 3. Reg. 2. n. 8. Nannquam David intamentum, ac fidem datam violat? Semei debebat inter fidelissimos clientes, ac aulicos David, omniùmque bonorum illorum particeps existebat, cum tamen ab amore, ac fidelitate seruorum Davidis longè distaret; quamnis enim Semei in aula Regis adesset, minimè mente mutatus erat, sed suo antiquo odio fruebatur in Dauidem, merito ergo qui in bonis fidelium commoratur, ipse tamen animo infidus est ad exitimas pœnas damnatur. Rupertus lib. 4. de gloria Filij hominis: Non iniuste, ait, ita hoc factu inuenitur David, quia non vero corde reconciliatorem quesuit Semei, non pro desiderio iustitiæ pœnituit, sed seruili metu pœna concidit, quia Rex, quem oderat in corde suo, iterum saluatus in regno sedit, mutauit vocem, non mutauit mentem. David promittit vitam, si vir bonus, & fidus esset, ac cum esset animo infidelis, indignus extitit, vt vita, ac fidelium bonis fruere. Mutauit vocem, non mutauit mentem. Vide suprà cap. 39. n. 47. & 48.

CAP. XLV.

Tributum Cæsaris.

Matth. 22. num. 15. Tunc abeuntes Pharisei, concilium inierunt, vt caperent eum in sermone.

Num. 16.

Et mittunt ei discipulos suos cum Herodianis dicentes: Magister scimus, quia verax es, & viam Dei in veritate doces, & non est tibi cura de aliquo, non enim respicis personam hominum.

VERSIONES.

Vatabl. n. 15. Tunc profecti Pharisei concilium cœperunt, quo pacto illaquearent eum in sermone.

Syriacus. Quomodo aucuparentur eum in sermone.

S. Hilarius. Vt caperent eum in verbo.

Syriac. n. 16. Mittuntque ad eum discipulos suos cum domesticis Herodis, & dicunt ei: Doctor, nouimus te esse veracem, viamque Dei in veritate docere, ac nullius sustinere curam, nec enim es acceptor facierum hominum.

Græcus. Cum his, qui erant de domo Herodis.

S. Hieron. Quòd ad te non pertinet de hominibus.

Vatablus. Scimus te veracem esse, & viam Dei cum veritate docere, neque curare quemquam.

ALTER TEXTVS.

Marc. 12. n. 13. Et mittunt ad eum quosdam ex Phariseis, & Herodianis, vt eum caperent in verbo.

Num. 14. Qui venientes dicunt ei: Magister scimus, quia verax es, & non curas quemquam: nec enim vides in faciem hominum, sed in veritate viam Dei doces.

Luc. 20. n. 20. Et obseruantes miserunt insidiatores, qui se iustos simularent, vt caperent eum in sermone, vt traderent illum principatui, & potestati præsidis.

Num. 21. Et interrogauerunt eum dicentes: Magister scimus, quia recta dicis, & doces: & non accipis personam,

personam, sed viam Dei in veritate doces.

EXPOSITIO I.

I. Carthuf. Hugo. Burgent.

V. N. C. Eodem illo die Martis post Dominicam Palmarum, vt notant Carthusianus, Hugo, Lucas Burgentis, & alij. Tunc. Auditis nempe parabolis de vinea, ac nuptiis filij regis. Abeuntes Pharisei. Digressi nempe à loco sermonis Domini, ac proinde seorsum ad locum secretum ad ineundum consilium recesserunt, vt notat Abulensis quæst. 71. Semper iniquitas fugit publicum, & quærit secretum. Pharisei: has Domini parabolis simul audierunt Pharisei, Principes Sacerdotum, & seniores populi: vt patet suprà Matth. 21. num. 23. & 45. & tamen Pharisei solum hic exprimuntur, quia sub Phariseis illi alij intelliguntur, vt innuunt D. Marcus, & Lucas, vel etiam, vt ait Abulensis quæst. 73. Pharisei fuerunt præcipui, ac magis solliciti in hoc consilio tanquam maiorem religionis, ac populi zelum ostendentes. Expedi vobis, vt vnus homo moriatur. Sæpe ab his qui multum zelum simulant, totius reipublicæ excidium paratur: Consilium inierunt; & frustra cum nullum consilium sit contra Dominum.

Abulens. Iniquitas fugit publicum Matth. 21.

Zelatores, sæpe reipublicam destruant.

2. Græcus. August.

Vt caperent eum in sermone. Græcus habet, vt illaquearent eum, suomet sermone, tanquam aues illaqueantur in reti. Nam vt ait D. Augustinus lib. 1. contra Crescon. cap. 17. Bicipiti complexione insidiantes, vt quodlibet eligens caperetur. Si licere responderet, tanquam reus esset aduersus populum Dei; si autem diceret, non licere, tanquam Cæsaris aduersarius perimeretur. Iudæi cum se liberos esse dicerent vt pote filios Satæ ægrè ferebant, quòd tributa soluerent, & ideo si Christus concederet, volebant eum arguere, vt populi aduersarium, si verò negaret, eum intendebant accusare vt reum læsæ maiestatis, ac Cæsaris præsidis vt morte multandum traderet, quod significat D. Lucas, vt traderent illum principatui, & potestati præsidis.

D. Luc. 3. Chrystost.

Et mittunt discipulos suos, vt ait D. Chrystostomus in Imperfecto homil. 42. Quale consilium, tales, & consultores, ab iniquis prodir iniquum, & turpe consilium. Mittunt discipulos suos; quia vt ex citato Chrystostomo, inquit Hugo. Ætate suis magistris minores, malitia, ac nequitia æquales; nam & pulli serpentium statura breuioribus, veneno autem æquales sunt. Mittunt discipulos suos. Non iuerunt Pharisei, vt notant D. Paschaf. lib. 9. Carthuf. & alij, quia ipsi cogniti erant à Christo. Discipuli autem putabantur ignoti ab illo, vt tunc Christus nihil mali suspiciens liberius loqueretur. Cum Herodianis. Syrus: Cum ijs, qui de domo Herodis erant; eiusque domestici, ac familiares erant, qui etiam vt est probabilius exactores tributorum extabant.

Syrus.

4. Alb. Mago.

Magister. Adulatoris verbis blandire volunt, vt laude inefcatus eis mentem, animùmque suum aperiat, ipsi laudibus inflatus audax reddatur ad contemnendas communes leges; à quatuor, vt inquit Albertus Magnus, ab auctoritate magistris: à veritate sermonis: à veritate doctrinæ: à veritate iudicij sine acceptione personarum. Magister: Magistrum vocant; cuius nolunt esse discipuli, quem magisterio, fama, ac vita priuare conantur. Scimus quia verax es, larga experientia agnoscimus te esse veritatis Doctorem, & Magi-

strum. Et viam Dei in veritate doces; docēsque, vt inquit Euthymius, viam, ac modum quo ad Deum, eiusque gratiam, ac gloriam pergitur. Seductorem vocabant, vt inquit D. Chrystostomus homil. 71. Quomodo igitur, ait, seductor est, & seducit turbam? adulatione nunc putant, ita eum inflare, & audacem reddere, vt contra institutas leges quidpiam dicat. Ex opinione eius ab omnibus concepta, ne eam deperdat, ipsum volunt pignorare, vt aliquid contra leges dicat, vt eum arguere valeant, non est tibi cura de aliquo. Non prætermittis, vt explicat D. Thomas, Carthusianus timore alicuius, quod debes dicere, vel facere. Non enim respicis personam hominum. Syriacus, faciem hominis, an sit regis, vel diuitis. Contra Deum; ille enim respicit faciem hominis contra Deum, qui ratione hominis dimittit dicere veritatem, quam debet dicere, vt explicat D. Paschafius.

Euthym.

Chrystost.

Sua imminenti opinione pignorare volunt.

D Thom. Carthuf. Syriacus.

Paschaf.

QVÆSTIO I.

Quare tam accuratè Euangelista notat tempus quo Pharisei hoc consilium inierunt?

5. Ir Euangelista: Tunc abeuntes Pharisei. Illud, tunc, denotat tempus, postquam scilicet Pharisei proximè scriptas parabolis de vinea locata Agricolis, Matth. 21. n. 33. & parabolam de nuptiis filij regis, Matth. 22. n. 1. Tunc cum audissent has parabolam abierunt ad hoc consilium, vt notant D. Paschafius lib. 9. in Matth. & Abulensis quæst. 70.

5.

Ad quæstionem respondet D. Chrystostomus homil. 71. in Matth. dicens: Tunc istud quando significat? quando maximè illos compungi oportuit, quando clementiam ipsius admirari debuerunt, quando futurorum euentus erant expauescendi. Tunc, denotat tempus, quando prædicata fuit parabola de vinea locata, in qua ob seruos Patrisfamilias occisos; Dominus contra Iudæos promulgauit sententiam. Auferetur à vobis regnum Dei. Denotat etiam, tunc, tempus post immediatam superiorem parabolam de nuptiis filij regis, in qua ob seruos occisos inuitantes ad conuiuium protulit Dominus sententiam contra ipsos. Rex cum audisset, iratus est, & missis exercitibus suis perdidit homicidas illos, & ciuitatem illorum succendit. Ob ergo ipsa supplicia comitata debebant Pharisei compungi, gratulantes Dei pietatem, quæ sic eos commonebat dans locum pœnitentiæ, & veniæ. Vide cap. 21. num. 75. 76. & cap. 24. num. 91. & cap. 28. num. 37.

Paschaf.

Abulens.

6. Chrystost.

Quando futurorum euentus erant expauescendi. Ob tot pœnas denunciatas, malos male perdet. Et iterum, perdidit homicidas illos. Tanta tamen fuit Phariseorum nequitia, quòd his auditis minimè commouerentur, vt à sua nequitia desisterent, sunt homines adeo ptererui, vt nulla comminata pœna, nullòque imminente supplicio, emendari, ac vitam reformare velint.

Summa Dei pietas dat locum ad pœnitentiam.

7.

Imminenti pœna horrescunt, non emendantur.

Maiores effecta est iniquitas filia populi mei peccato Sodomorum, qua subuersa est in momento, Thronorum 4. num. 6. Vndenam effecta est grauiter malitia Iudæorum, quàm Sodomorum? præcipue cum Iudæi vixerint sub Dei lege cum tempore, ac sanctis Prophetis. Hierusalem multo habuit communes, & publicos admonitores Iaiam, le-

8.

Throna 4.

remiam;

remiam, qui magna voce, ac multis lachrymis eius desolationem per Assyrios prædicabant. At Sodoma talibus, communibus, ac publicis admonitoribus caruit, nam Lot tantum ad duos generos suos locutus est, & egredimini de loco isto, Genes. 19. num. 14. Inde ergo grauior effecta est iniquitas filiae Sion, nam cum eius desolatio per multa tempora esset publicè denunciata à Sanctis Prophetis, noluit respicere, & penitentiam agere. Hugo. *Magis isti Sodomitæ peccatum quantum ad hoc, quod illi nec legem, nec Doctores habuerunt. Quibus scilicet Iudæa abundabat.*

9. Prima vice accedunt Moyses, & Aaron ad Pharaonem cum multa modestia ex parte Dei denuntiantes, vt populum dimittat. *Tulitque Aaron virgam coram Pharaone, & seruis eius, qua versa est in colubrum.* Exod. 7. n. 10. Accedit Aaron ad loquendum cum Pharaone hac vice prima, cur non gladium, lanceam romphæam secum adducit, sed tantum virgam simplicem? Quid nefarius Rex virgam contra se timebit? Perpende mysterium. Desertur virga lenis, & mitis, quia si ipsa lenis admonitio de dimittendo populo contemnatur, & non proficiat, conuertetur in horribilem omnium tormentorum Draconem, qui eos omnes deuorabit, & consumet. D. Bruno apud Tilman. in allegor. *Veni Moyses, ait, ad Pharaonem, non cum gladio, sed virga. Vnde si penitere nolisset, facilem ad ignoscendum Deum per hoc cognoscere poterat; sed quia penitere noluit, in colubrum virga conuertitur, vt maioribus dignis suppliciis, maioris correctionis tormenta se expectare intelligat. Et ideo, qui virga non corrigitur, draconem id est Diabolo traditur.*

10. Ait Regius Vates. *Ascendit fumus in ira eius, & ignis a facie eius exarsit: carbones succensi sunt ab eo.* Psal. 17. n. 9. tamquam præludium diuinæ iræ, ait, quod ascendit fumus ignem furoris Domini denuntians ad excitandas penitentium lachrymas. D. Augustinus ibi. *Ascendit fumus, ascendit lachrymosa deprecatio penitentium, cum cognouisset, quod minetur Deus impiis.* At si ista Ascensio fumi contemnitur, & despicitur, irreparabilia post se infert incendia, ignis furoris Domini & carbones succensi, fulgura nempe, & tonitrua, vt explicat Lorinus, quod vt ait Theodorus Antiochenus; *Longam vindictam inuit.* Vbi enim sunt carbones succensi, omnia in fauillas, & cineres conuertunt, nulliusque rei vestigium post se relinquunt; in talem ignem deuorantem incidunt, qui cum vident fumum diuinæ iræ non emendantur.

QVÆSTIO II.

Quare Pharisei conati sunt Iesum potius capere in sermone, quam in opere?

11. PHARISÆI faciunt consilium, vt caperent Iesum in sermone, seu vt habent Codices Græci, vt illum illaquearent in verbis suis, vt scilicet proposita captiosa quæstione de tributo Cæsaris, ex ore ipsius aliquod verbum, seu responsum haberent, ad calumniandum, ac arguendum eum. Et ideo vt notat Chrysostomus homil. 71. mittunt discipulos cum Herodianis, vt plurimorum testimonio res pateret, & negari non posset.

12. Pharisei, ac Principes Sacerdotum omni cona-

tu volebant Christum Dominum occidere, vt scribit D. Lucas in præfenti. *Et obseruantes miserunt insidiatores, vt caperent eum in sermone, & traderent illum principibus, & potestati præsidis.* Timebant tamen populum, & ideo non audebant eum tenere, ac apprehendere, vt scribit D. Matth. 21. num. 46. Volebant ergo habere occasionem ad eum accusandum, ac arguendum, & non determinant ipsum capere in operibus, & factis, quia aperte videbant vitam eius esse puram, sanctam, ac irreprehensibilem, & tanta rei euidencia, odium eorum non quiescebat, ac mitigabatur. Vide supra cap. 8. num. 29, 30, & 31. & cap. 23. num. 29, 30, & 31.

Et quamuis Pharisei aliquando aliqua obijcerent contra Christum. Dixerunt enim: *Ecce homo vorax, & potator vini.* Matth. 11. num. 19. & quod cum peccatoribus, & publicanis manducaret. Matth. 9. num. 11. Et tandem quod hominem curasset in Sabbato. Ioan. 9. num. 16. Tamen nullum ex his hic obijciunt contra Christum, nam quod esset vorax, & potator vini aperte, ac euidenter erat falsum. Quod verò cum publicanis, ac peccatoribus manducasset, ac hominem in Sabbato curasset, nullus erat defectus, sed summa sanctitas, religio, ac pietas; & quamuis, vt ait Abulensis q. 78. hoc ab ipsis Phariseis iudicaretur malum, & imperfectio, non tamen erat morte dignum, & ideo de illis hic non curabant, nec allegabant contra Christum Dominum cui volebant mortem inferre, vnde etiam passionis tempore, hæc etiam contra Christum non obiecerunt.

Voluerunt ergo eum capere in sermone, vt diceret aliquid, propter quod esset reus mortis, nam sape inter dicendum, ac loquendum præter opinionem, ac intentionem inter homines communiter profiliit aliquod verbum incautum, an ita hic contingeret, obseruare voluerunt Pharisei proposita captiosa, ac periculosa quæstione vt potè ad res politicas pertinente; falluntur tamen, nam ab infinita sapientia omnia in sapientia fiunt.

Cum Esau agnouisset benedictionem suam furatam fuisse à Iacob. *Oderat eum Esau pro benedictione, qua benedixerat ei pater, dixitq; in corde suo: venient dies luctus patris mei, & occidam Iacob fratrem meum.* Nunciata sunt hæc Rebecca, Gen. 27. num. 41. Communis quæstio, si illa tantum dixit Esau in corde suo. Quomodo nunciata sunt Rebecca? Solus enim Deus agnoscit cogitationes cordis hominum; vt ait Isaias. Quomodo ergo quæ latebant in corde, foras prodeunt, & matru nunciantur? Quamuis Esau illud haberet absconditum in corde suo, quia tamen ex affectu cordis os loquitur, aliquando incaute cecidit vnum verbum, quod dictum est matru. Lypoman. *Non solum igitur, ait, corde trahebatur odium Esau, sed verbis etiam sibi temperare non potuit, quin proderet consilium occidendi fratrem.*

QVÆSTIO III.

Quare Pharisei mittunt discipulos suos cum Herodianis, & quinam essent Herodiani?

QVINAM essent Herodiani non satis constat. Prima sententia est D. Hieronymi in

in Dialogo aduersus Lucifer. ad finem. D. Epiphani. lib. 1. Hæresi. 20. D. Damasceni lib. de Hæresibus, Tertullian. lib. de Præscrip. Abulens. quæst. 81. Qui dicunt Herodianos fuisse hæreticos Iudæorum, qui Herodem Ascalonitam dicebant esse Messiam, siue Christum à Prophetis promissum eo quod viderant, quod ipso regnante sceptrum de Iuda defecisset iuxta oraculum Iacobi, Gen. 49. num. 10. In qua etiam sententia conueniunt Theophylactus, & Euthym. hic, ac Philastrius lib. de Hæresibus, cum hac tamen differentia quod pro Herode Ascalonita constituant eius filium Herodem Antipam, qui patre mortuo successit in regnum, & Ioannem Baptistam occidit. Sed nec Iosephus, nec Hegeippus, nec alius Auctor antiquus scribit, quod Herodes Antipas habitus fuisset Messias à Iudæis, & aperte D. Hieronym. hic hoc negat; secta autem illa, quod Herodes Ascalonita esset Messias, cum ipse esset mortuus, iam vel penè extincta erat, vel parum vigebar.

Secunda sententia affirmat Herodianos esse ministros, qui tributa Cæsari Romano soluenda colligebant: Sic verò dicti, quia creati fuerunt ab Herode Ascalonita, qui totus Cæsareanus erat, rex enim Iudææ creatus fuit à Cæsare, ac Senatu Romano, & pro colligendis tributis Cæsaris præerat in Iudæa, vt ait Iosephus, quod etiam de Herode Antipate iam mortuo patre suo restatur in præfenti D. Hieron. Idem docent Origen. homil. 20. in Matth. N. D. Cyrillus Alexandrin. lib. 2. in Isai. cap. 11. D. Paschas. lib. 9. in Matth. Eusebius Emyssenus homil. in Dominic. 22. post Pentecost. & D. Antonius Vlyssippon. & hic Albertus Magn. D. Thomas, Hugo, & alij, & hæc sententia mihi probabilior, quia ideo in quæstione proposita de tributo Cæsaris Pharisei eos cum suis discipulis destinauerunt ad Christum.

Tertiò. Sunt etiam aliqui Recentiores, vt Barradas, qui dicunt Herodianos fuisse viros, ex domo Herodis, quia ipse illis diebus erat Hierosolymis, vt constat, & ad eum missus est Christus à Pilato; & fauet lectio Syriaca, nam pro Herodianis habet, *cum ipse, qui erant de domo Herodis: seu cum domesticis Herodis.*

Mittunt ergo Pharisei discipulos suos ad Christum cum illa quæstione captiosa, an dandum esset tributum Cæsari: quia si Christus concederet, in inuidiam, ac iram Iudæorum incidere; Si verò negaret dandum esse tributum, tunc accusaretur, vt aduersarius Cæsari, ac populo Romano; & ad hoc Pharisei submitunt Herodianos cum suis discipulis, quia si Christus negaret, Herodiani, tanquam tributorum exactores Christum arguerent, & accusarent, vt reum læsæ maiestatis. Ac proinde accusationem, quam Pharisei producere affectabant contra Christum, in ipsos Herodianos retorqueere volebant, se veluti in tali negotio immunes exhibentes, quod proprium diaboli ingenium est. Vide supra cap. 9. num. 17. num. 36. & cap. 10. num. 19. & cap. 34. num. 10.

Secundò. Chrysostomus in Imperf. homil. 42. sic ait: *Pharisei quo abierunt? Ad Herodianos, qui in diaboli iniquitatibus ambulabant, diaboli adiutorium necessarium habent. Sic & isti conuenienter, non ad seruos Dei, viros religiosos, sed ad Gentiles, id est, Herodianos se contulerunt. Quis enim poterat dare consilium contra Christum, nisi diabolus? Non se conferunt Pharisei ad viros probos, sed ad*

Herodianos. Pharisei diaboli membra, sic eis dixit Christus: *Vox ex patre diabolo estis,* Ioan. 8. Herodiani diaboli etiam membra: & vnum diaboli membrum, cui coniungeretur nisi ad aliud; Similes cum similibus facillimè congregantur.

Tertiò. Pharisei mittunt suos discipulos cum Herodianis, qui idem erant, ac publicani, tributorum exactores, qui erant valde execrabiles apud Iudæos, & tanquam publicani peccatores reputabantur. Pharisei calumniabantur Christum Dominum dicentes discipulis eius: *Cum publicanis, & peccatoribus manducat Magister vester,* Matth. 9. num. 11. Et tamen cum his, seu similibus mittunt discipulos suos. Quia sæpè id, quod in aliis ex odio damnamus, & reicimus, ex amore in nostris admittimus, & approbamus. Vide tom. 3. cap. 3. q. 6. n. 43.

Quartò. Pharisei habebantur tanquam viri religiosi, & qui magnum religionis zelum præ se ferebant. Et tamen discipulos suos mittunt cum Herodianis, qui vt pote tributorum exactores, tanquam publici peccatores ab omnibus reputabantur: Pharisei volebant ad se conuocare homines contra Christum, & ideo non attendunt ad hos, vel ad illos, vel ad conditionem vniuscuiusque, sed omnes indistinctè affectant ad se adducere, qui enim mala mente cogitat homines ad se aggravare, ac attrahere, nullius conditionem respuit.

Abalon mana confurgens stabat iuxta palatij introitum, & omnem vitum, qui veniebat ad negotium cum tege, vocabat ad se, dicebatque illi: *Videntur mihi sermones tui boni, & iusti,* 2. Reg. 15. num. 3. & subditur ibi: *Faciebatq; hoc omnis Israël venienti ad iudicium.* Omnes ad se conuocabat Abalon sine villa distinctione, siue, vt ait Lyranus essent pauperes, vel diuites, siue vt ait Abulensis essent magni, vel parui, boni, vel mali; omnes ad se Abalon vocabat, omniumque causas bonas, ac iustas esse dicebat. Abalon, vt dicitur in textu ibi n. 6. *Solicitabat corda virorum Israël.* Omnes volebat ad se coadunare, ac conuocare, aduersus patrem suum Dauidem, ideo absque vilo discrimine omnes ad se vocabat, omniumque causas, vt bonas, & rectas publicabat.

Cum Dauid degeret per deserta: *Conuenerunt ad eum omnes, qui erant in angustia constituti, & oppressi ere alieno, & amaro animo,* 1. Reg. 22. n. 2. Satis agitata quæstio, quomodo Dauid vir iustus, & sanctus, hos oppressos ere alieno ad se recipiebat, eosque secum patiebatur? Nam ex hoc videbatur damnnum suis creditoribus provenire, ne eius debita soluerentur. Respondet Abulens. q. 4. *Dauid aggregauit ad se multos pugnatores ad defensionem suam contra Saül, recipiebat autem eos necessitate compulsus. Vt subdit in solutione ad 1. Dauid voluit secum habere viros bellatores pro sui defensione contra Saül, qui cum crudeliter persequebatur, & ideo venientes ad se recipiebat, quamuis aliis alienis debitis essent onerati.*

QVÆSTIO IV.

Quare discipuli Phariseorum Christum Dominum de veritate laudant, & commendant?

ACCEDENTES discipuli Phariseorum ad Christum cum Herodianis, blandis, & adul-

D. Lucas.

Matth. 21.

Pharisei morè Christi machinabantur.

13.

Matth. 11.

Matth. 9.

Ioan. 9.

Abulens.

14.

Aliquando inter homines profiliit verbum incautum.

15.

Genes. 27.

Esau incaute eructauit secretum sui cordis.

Lypoman.

16.

Quinam Herodiani? Hieron.

Epiphani. Damasceni. Tertull. Abulens. Theophyl. Euthym.

Gen. 49.

17.

Iosephus.

Hieron. Origenes. Cyrill. Paschas. Eusebius. Antonius. Alb. Magn. D. Thom. Hugo.

18.

Barradas.

Syriacus.

19.

Culpam suam in alios referre volebant.

20.

Chrysost. Mali cum suis similibus congregantur.

Ioan. 8.

21.

Matth. 9.

Quod in vno ex odio reijcimus, in alio ex amore admittimus, & approbamus.

22.

Qui vult ad se congregare homines, nullius conditionem respuit.

23.

2. Reg. 15.

Lyranus.

Abulens. Quare ab Abalon homines omnes ad se conuocabat.

24.

1. Reg. 22.

Abulens.

25.